

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่ปริญญาในความหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มิใช่เป็นการแสดงซึ่งความสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรใดเท่านั้น แต่เป็นการแสดงถึงผู้มีความรู้และคุณธรรมของผู้ได้รับอนุมัติปริญญาในการกำหนดให้ “เป็นดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต และบัณฑิต” ในแต่ละสาขาวิชา ประกอบกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ ได้บัญญัติให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และให้หรือร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และการกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้กำหนดปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ในชั้นดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต หรือบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังต่อไปนี้

(๑) สาขาวิชาการตลาด มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “การตลาดดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กต.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “การตลาดมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กต.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “การตลาดบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กต.บ.”

(๒) สาขาวิชาการผังเมือง มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “การผังเมืองดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ผ.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “การผังเมืองมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ผ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “การผังเมืองบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ผ.บ.”

- (๓) สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์ดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.ม”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.บ.”
- (๓/๑)^๑ สาขาวิชาการแพทย์แผนจีน มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “การแพทย์แผนจีนดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พจ.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “การแพทย์แผนจีนมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พจ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การแพทย์แผนจีนบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “พจ.บ.”
- (๔) สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “อบ.ม.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “อบ.ม.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การออกแบบชุมชนเมืองบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “อบ.ม.บ.”
- (๔/๑)^๒ สาขาวิชาการออกแบบ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “การออกแบบดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “การออกแบบมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “การออกแบบบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “อบ.บ.”
- (๕) สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตรดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ด.”
- (ข) ตรี เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.บ.”
- (๕/๑)^๓ สาขาวิชาทัศนมาตรศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ทัศนมาตรศาสตรดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ทศ.ด.” และ “ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ปร.ด.”

^๑ ข้อ ๓ (๓/๑) เพิ่มโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

^๒ ข้อ ๓ (๕/๑) เพิ่มโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๘

^๓ ข้อ ๓ (๔/๑) เพิ่มโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๙

- (ข) โท เรียกว่า “ทัศนมาตรศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ทศ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ทัศนมาตรศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ทศ.บ.”
- (๖) สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์ดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทพ.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทพ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เทคนิคการแพทย์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทพ.บ. และ “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”
- (๗) สาขาวิชานิติศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “นิติศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “นิติศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “นิติศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “น.บ.”
- (๘) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “บริหารธุรกิจดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “บริหารธุรกิจมหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ม.” และ “วิทยาศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.บ.”
- (๙) สาขาวิชาบัญชี มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “บัญชีดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “บัญชีมหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “บัญชีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.บ.”
- (๑๐) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.บ.”
- (๑๑) สาขาวิชาพัฒนาชุมชน มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “พัฒนาชุมชนดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “พัฒนาชุมชนมหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.ม.”

- (ค) ตรี เรียกว่า “พัฒนาชุมชนบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พช.บ.”
- (๑๒) สาขาวิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รส.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รสม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “พัฒนาแรงงานและสวัสดิการบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รส.บ.”
- (๑๓) สาขาวิชาแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “แพทยศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) ตรี เรียกว่า “แพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.บ.”
- (๑๔) สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สถ.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สถ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.สถ.บ.”
- (๑๕) สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “เภสัชศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เภสัชศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.บ.”
- (๑๖) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “รัฐศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “รัฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “รัฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.บ.”
- (๑๗) สาขาวิชาวารสารศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “วารสารศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “วารสารศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วารสารศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ว.บ.”
- (๑๘) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “วิทยาศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ด.” และ “ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

“วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

(๒๖) สาขาวิชาสหวิทยาการ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ม.”

(๒๗) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.บ.”

(๒๘) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ม.” และ “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.บ.” และ “ศิลปศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศศ.บ.”

(๒๙) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.บ.” และ “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”

หากปริญญาตามวรรคหนึ่งมีสาขาวิชาให้ใ้แสงเล็บที่มีเป็นชื่อสาขาวิชาต่อท้ายชื่อปริญญา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาด้วย

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์